

Nefndasvið Alþingis
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík

Alþingi
Erindi nr. P 140/319
komudagur 21.11.2011

Reykjavík
Tilvísun: 201111-0022

**Efni: Umsögn um tillögu til þingsályktunar um norræna hollustumerkið
Skráargatið, 22. mál.**

Alþýðusambandi Íslands hefur borist til umsagnar tillaga til þingsályktunar um norræna hollustumerkið Skráargatið, 22. mál.

Samkvæmt tillögunni felur Alþingi sjávarútvegs- og landbúnaðarráðherra að beita sér fyrir því að unnt verði að taka upp norræna hollustumerkið Skráargatið á matvörur sem framleiddar eru hér á landi. Markmið skrárgatsins er að auðvelda fólki að velja holl matvæli. Þarf matvaran að uppfylla ákveðnar kröfur um magn salt, sykurs, mettaðra fitu og trefja og einungis geta hollustu vörurnar í hverjum flokki fengið merkið.

Alþýðusambandi styður markmið þingsályktunartillögunnar um að taka upp norræna hollustumerkið Skráargatið.

Virðingarfyllst,

Kristjana Birgisdóttir
Hagdeild ASÍ

Alþýðusamband Íslands

Sæturni 1 • Reykjavík
Sími: 535 5600 • Fax: 535 5601
asi@asi.is • www.asi.is

Þegar mest á reynir

Reykjavík 17. nóvember 2011

Nefndarsvið Alþingis
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík

*Alþingi
Erindi nr. **P 140/340**
komudagur 18.11.2011*

Efni: Umsögn um tillögu til þingsályktunar um norræna hollustumerkið Skráargatið.

Félag íslenskra hjúkrunarfræðinga (Fíh) þakkar fyrir að fá tækifæri til að veita umsögn um tillögu til þingsályktunar um norræna hollustumerkið Skráargatið.

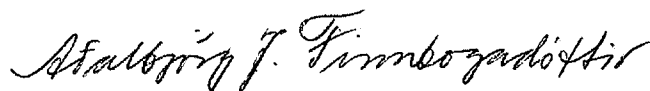
Félag íslenskra hjúkrunarfræðinga lýsir yfir ánægju sinni og fullum stuðningi við þingsályktunartillöguna þar sem hún er byggð á grundvelli heilbrigðissjónarmiða og í fullu samræmi við hugmyndafræði og stefnu Fíh í hjúkrunar- og heilbrigðismálum. Í stefnu félagsins er lögð áhersla á heilsueflingu, samfélagslega ábyrgð og sjálfsábyrgð einstaklingsins á eigin heilsu og lífsstíl.

Með því að nota norræna hollustumerkið Skráargatið hér á landi má auka þekkingu einstaklinga á innihaldi matvara sem framleiddar eru hér á landi svo og annars staðar og auðvelda þannig almenningi val á hollari vörum.

Félag íslenskra hjúkrunarfræðinga hvetur stjórnvöld til að auka enn á möguleika landsmanna til að velja hollari vörur með verðstýringu á því sviði.

Með kveðju.

F.h. Félags íslenskra hjúkrunarfræðinga

Aðalbjörg J. Finnbogadóttir, RN, MSc
Sviðstjóri fagsviðs
Félag íslenskra hjúkrunarfræðinga

Þegar mest á reynir

Reykjavík 23. janúar 2012

Atvinnuveganefnd Alþingis
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík

Alþingi
Erindi nr. P 140/925
komudagur 25.1.2012

Efni: Umsögn um drög að frumvarpi um notkun skráargatsmerkisins á Íslandi.

Félag íslenskra hjúkrunarfræðinga (Fíh) þakkar beiðni um umsögn um drög að frumvarpi um notkun skráargatsmerkisins á Íslandi.

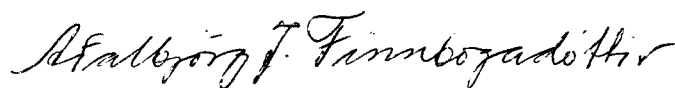
Fíh lýsir yfir ánægju sinni og fullum stuðningi við það að veita ráðherra heimild til að setja reglugerð um notkun skráargatsmerkisins hér á landi, þar sem hollustumerking getur verið mikilvægur liður í aðgerðum fyrir bættri heilsu almennings í landinu. Félagið telur að reglugerð um Skráargatið sé mikilvægt skref í að tryggja rétta notkun Skráargatsins og stuðli að auknum trúverðugleika merkisins. Því sé nauðsynlegt að fylgja fordæmi Svíþjóðar, Noregs og Danmerkur um setningu reglugerðar um Skráargatið.

Fíh leggur áherslu á að Ísland verði þátttakandi í samnorræna hollustumerkinu Skrárgatinu og að hér á landi gildi sömu reglur, skilyrði og vinnulag varðandi innleiðingu og notkun þess. Félagið tekur því undir tillögur MAST um að setja textann inn á eftir 18.gr. a sem 18.gr. b og fella niður b hluta 1.gr.

Félag íslenskra hjúkrunarfræðinga hvetur stjórnvöld til að auka enn á möguleika landsmanna til að velja hollari vörur með verðstýringu á því sviði.

Með kveðju.

F.h. Félags íslenskra hjúkrunarfræðinga

Aðalbjörg J. Finnbogadóttir, RN, MSc
Sviðstjóri fagsviðs
Félag íslenskra hjúkrunarfræðinga

Nefndasvið Alþingis.
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík

Reykjavík 30. nóvember, 2011

Varðar: Umsögn um þingsályktun, Skráargatið, 22. mál.

Hjartaheill hafa stefnt að því að verða öflug hagsmunasamtök á sviði heilbrigðismála á Íslandi með stóran og virkan hóp félagsmanna. Á sama tíma hefur Hjartaheill sett sér það marmkið að verða leiðandi við að bæta lífsgæði landsmanna með eflingu forvarna og fræðslu um hjartasjúkdóma.

Á sama tíma hefur Hjartaheill unnið að því að sameina hjartasjúklinga, aðstandendur þeirra og áhugafólk um heilbriggt hjarta að stuðla að betri heilsu og bættum lífsgæðum í íslensku samfélagi með áherslu á framfarir í forvörnum, fræðslu og meðferð hjartasjúkdóma og að standa vörð um hagsmunum og réttindi hjartasjúklinga að starfa faglega og af heilum hug.

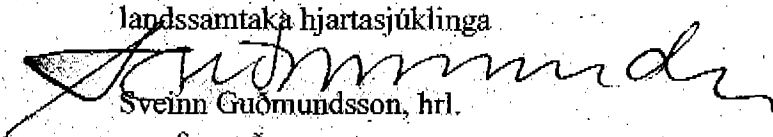
Fyrir liggur að markmið Skráargatssins er að auðvelda fyrir norræna neytendur að neyta hollrar fæðu. Stjórnvöld í Noregi, Svíþjóð og Danmörku hafa tekið höndum saman um að nota Skráargatið sem sameiginlegt matvælamerki. Skráargatið auðveldar því neytendum að velja holl matvæli. Merking matvæla á Íslandi með Skráargatinu telur því Hjartaheill vera til framfara og gera neytendum á einfaldan hátt aðgengilegt að sjá hvaða vörur eru hollar.

Hjartaheill vill því leggja sitt á vogarskálirnar með því lýsa yfir fullum stuðning við þetta verkefni og um leið hvetja alla framleiðendur/innflytjendur matvæla að merkja vörur sína í samræmi við það viðmið sem sett er þ.e. fyrir ákveðnar fæðutegundir þar sem Skráargatið hefur

orðið merki fyrir matvæli sem innihalda minni fitu, salt og sykur og meira af heilu korni og
trefjum.

Rannsóknir sýna að það markmið sem verkefnið setur sér dregur á sama tíma úr líkum á
aukningu á hjarta-og æðasjúkdómum.

Virðingarfyllst,
f.h. stjórnar Hjartaheilla
landssamtaka hjartasjúklinga

Sveinn Guðmundsson, hrl.
varaformaður

Nefndasvið Alþingis
Atvinnuveganefnd Alþingis
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík

Alþingi
Erindi nr. P 140/481
komudagur 28.11.2011

Kópavogi 28. nóvember 2011

Umsögn um tillögu til þingsályktunar um hollustumerkið Skráargatið, 22. mál.

Hjartavernd hefur borist til um umsagnar tillaga til þingsályktunar um norræna hollustumerkið Skráargatið, 22. mál.

Samkvæmt tillögunni felur Alþingi, sjávarútvegs – og landbúnaðarráðherra að beita sér fyrir því að merkið verði innleitt á Íslandi. Þá geta framleiðendur matvæla sem framleiddar eru hér á landi sett þær á sínar vörur svo framarlega sem þær uppfylla ákveðin skilyrði um magn salts, sykurs, mettaðrar fitu og trefja.

Á síðustu árum og áratugum hefur þróun holdarfars Íslendinga verið óæskileg og Íslendingar bætt verulega á sig fitu. Offita er að verða eitt mesta heilfarsvandamál nútímans enda er oftast ekki talað um offitufaraldur. Til að ná tökum á vandamálinu og snúa þróuninni við þarf meðal annarra úrræða að gera neytendum kleyft að geta keypt hollari matvöru. Í dag úir og grúir af misvisandi upplýsingum á umbúðum og fólki gert erfitt fyrir að velja hollari kost og fylgja opinberum ráðleggingum um mataræði. Þannig getur verið ógjörningur fyrir leikmann að átta sig á magni salts og viðbættis sykurs í matvælum.

Margt jákvætt getur fylgt upptöku merkisins, ekki síst vörubrúun hollari matvöru en í Danmörku eru núna á markaði 1250 innlendar vörutegundir með merkinu. Auk þess hafa rannsóknir sýnt að neytendur þekkja merkið og að það stýrir neyslu þeirra. Þannig segjast 96% Norðmanna þekkja merkið og einn af hverjum tveimur segir það gera sér auðveldara að velja hollari mat.

Hjartavernd telur mikilvægt að stjórnvöld átti sig á því að að innleiðing merkisins dugar ekki eitt sér til að takast á við vandann og stjórnvöld verða að taka á málinu af fullum þunga og á fleiri vígstöðvum. Okkur tókst að draga úr reykingum með samstilltu átaki hagsmunaaðila og stífum reglum um auglýsingar en ekki síður með því að koma böndum á markaðssókn tóbaksframleiðenda og tóbaksseljenda. Með sambærilegum hætti ætti okkur að vera unnt að draga úr þyngdaraukningu þjóðarinnar.

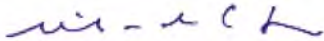
Í tillögunni er talað um að Matvælastofnun muni *líklegast* gefa leyfi fyrir notkun merkisins. Hjartavernd telur brýnt að sú stofnun sem mun hafa forræði merkisins á sinni könnu verði gert skylt að kynna það vel og rækilega fyrir almenningi svo hann

geti tileinkað sér það. Ekki síst í ljósi þess að nú þegar er töluvert flutt inn af matvælum með merkinu á. Eins þarf að fylgjast með því að sú matvara sem fær merkið hækki ekki óðeðlilega í verði.

Hjartavernd styður heilshugar upptöku norræna hollustumerkisins Skráargatsins á matvörur sem framleiddar eru hér á landi og hvetur stjórnvöld til að hraða upptöku þess en málið hefur tekið of langan tíma.

Að endingu þakkar Hjartavernd fyrir tækifærið til að leggja fram sína umsögn.

Virðingarfyllst,

Vilmundur Guðnason forstöðulæknir Hjartaverndar

Skrifstofa Alþingis, nefndasvið
Austurstræti
150 Reykjavík

Reykjavík, 30.01.2012
111112/0.1.2/eg

Efni: Umsögn um frumvarp til laga um breytingu á lögum um matvæli, nr. 93/1995, með síðari breytingum.

Embætti landlæknis fagnar því að kominn sé skriður á mál er varða upptöku Norræna hollustumerkisins „skráargatsins“.

Embættið telur að það komi ekki nógu skýrt fram í frumvarpsdrögunum að um sé að ræða samnorræna hollustumerkið skráargatið, ennfremur mætti samræma hugtakanotkun og orðalag, t.d. að talað sé um matvælafyrirtæki eða matvælaframleiðendur frekar en frumframleiðendur.

Varðandi upptöku merkis og leyfisveitingu þá telur embættið að Ísland ætti að fylgja að fullu hvernig framkvæmdin hefur verið á hinum Norðurlöndunum þar sem um samnorrænt merki er að ræða. Á hinum Norðurlöndunum er merkið valfrjálst og ekki þarf að sækja um leyfi heldur er notkun merkisins á ábyrgð fyrirtækjanna sjálfra og verða þau að tryggja að matvælin uppfylli skilyrði fyrir notkun merkisins. Í þessu sambandi vill embættið benda á að hægt er að nýta sér t.d. dönsku reglugerðina um upptöku merkisins (<http://www.altomkost.dk/nr/rdonlyres/ebd360a5-dcae-4feb-be75-9b982888c0ee/0/kriterierfornoglehulletbekendtgoerelsen.pdf>). Einnig er mikilvægt að vísað sé í samnorrænar skilgreiningar sem notkun merkisins byggir á (sjá í ofangreindu danska skjali, bilag 2). Eftirlit með hvort vörur standist skilyrði skráargatsins yrði í sameiginlegri umsjón Heilbrigðiseftirlits sveitarfélaganna og Matvælastofnunar.

Að lokum vill embættið taka fram að mikilvægt er að tryggja fjármagn í markaðssetningu / kynningu og fræðslu fyrir almenning og fyrirtæki. Eðlilegt er að bæði Matvælastofnun og Embætti landlæknis komi að slíkri kynningu og fræðslu í sameiningu hvort sem er til fyrirtækja eða almennings. Embætti landlæknis er því ekki sammála því sem fram kemur í greinargerð Matvælastofnunar um skráargatið þar sem lagt er til að Matvælastofnun sinni fræðslu til fyrirtækja en Embætti landlæknis sinni fræðslu til almennings.

Virðingarfyllst,

Elva Gísladóttir
Næringarfræðingur
Embætti landlæknis

Hólmfríður Þorgeirsdóttir,
Næringarfræðingur
Embætti landlæknis

LANDLÆKNISEMBÆTTID
Directorate of Health

Alþingi
Erindi nr. P 140/597
komudagur 1.12.2011

Nefndasvið Alþingis
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík

Reykjavík, 29.11.2011
111112/0.1.2/HB/EG/hp/eg

Efni: Umsögn um tillögu til þingsályktunar um norræna hollustumerkið Skráargatið.
Mál nr. 22, þskj. 22 á 140. löggjafarþingi 2011–2012.

Embætti landlæknis styður tillöguna um að sjávarútvegs- og landbúnaðarráðherra beiti sér fyrir því að unnt verði að taka upp norræna hollustumerkið Skráargatið á matvörur sem framleiddar eru hérlandis.

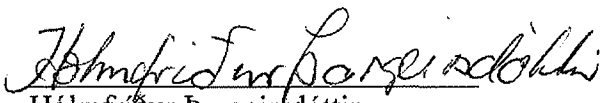
Embætti landlæknis (áður Lýðheilsustöð), sem meðal annars hefur því hlutverki að gegna að stuðla að bættu mataræði þjóðarinnar, hefur frá upphafi stutt það að Ísland taki upp samnorrænt hollustumerki, skráargatið, og verði með í frekari þróun á þessu merki. Markmiðið með hollustumerki eins og skráargatinu er að við innkaup geti neytendur á skjótan hátt valið hollar matvörur. Kröfur til matvæla, sem fá merkið, byggja á viðurkenndum atriðum er snerta samhengi næringar og heilsu. Neytendur geta þá treyst því að vara sem ber hollustumerkið sé hollari en aðrar vörur í sama flokki sem ekki uppfylla skilyrði til að bera merkið. Upptaka hollustumerkis er einn liður í því að stuðla að bættu mataræði þjóðarinnar og getur þar með orðið einn liður í baráttunni gegn offitu.

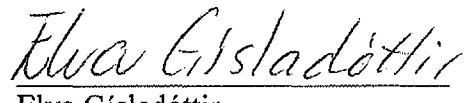
Auk þess að vera upplýsandi fyrir neytendur hvetur slíkt merki matvælafyrirtæki til að þróa hollari vörur. Nú þegar eru fluttar inn vörur til landsins sem bera þetta merki og því ætti það að vera réttlætismál innlendra framleiðenda hollrar matvöru að eiga möguleika á að setja slíkt merki á framleiðslu sína. Merkingin er valfrjáls svo framarlega sem varan uppfyllir ákveðin skilyrði. Eitt fyrirtæki merkir nú þegar vöru sína með norræna Skráargatinu og fleiri framleiðendur hafa kallað eftir því að fá að nota merkið. Til þess að hollustumerkið skili árangri þarf samstöðu hagsmunaaðila, þ.e. neytenda, verslunar, iðnaðar og stjórnvalda. Ennfremur er mikilvægt að merkið verði kynnt vel við innleiðingu.

Áhugi og umræða um upptöku hollustumerkis hér á landi hefur staðið í nokkur ár. Kannanir hafa sýnt að landsmenn eru jákvæðir í garð hollustumerkja, enda skiptir það neytendur verulegu máli, þar sem það auðveldar þeim holla valið, og hvetur iðnaðinn til þróunar á hollari vörum.

Embætti landlæknis styður því að hollustumerkið Skráargatið verði tekið upp á Íslandi sem allra fyrst.

Virðingarfyllst

Hólmfríður Þorgeirsdóttir
Verkefnisstjóri næringar

Elva Gísladóttir
Verkefnisstjóri næringar

LÆKNAFÉLAG ÍSLANDS
ICELANDIC MEDICAL ASSOCIATION

Alþingi
Erindi nr. P 140/228
komudagur 17.11.2011

Nefndasvið Alþingis
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík

Kópavogi, 15. nóvember 2011.

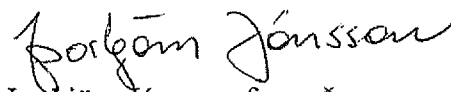
Efni: Tillaga til þingsályktunar um norræna hollustumerkið Skráargat, 22. mál.

Stjórn Læknafélags Íslands (LÍ) þakkar fyrir að hafa borist til umsagnar á ný tillaga til þingsályktunar um norræna hollustumerkið Skráargat, 22. mál á 140. löggjafarþingi, sbr. tölvubréf nefndasviðs Alþingis dags. 10. nóvember 2011.

Mál þetta er endurflutt frá síðasta löggjafarþingi.

LÍ sendi þá umsögn um fyrri tillögu, sbr. bréf LÍ dags. 25. mars 2011. Félagið hefur engu við þá umsögn að bæta.

Virðingarfyllst,
f.h. stjórnar Læknafélags Íslands,

Þorbjörn Jónsson, formaður.

Hjálagt: Bréf LÍ dags. 25. mars 2011.

LÆKNAFÉLAG ÍSLANDS
ICELANDIC MEDICAL ASSOCIATION

Nefndasvið Alþingis
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík

Kópavogi, 25. mars 2011.

Efni: Tillaga til þingsályktunar um norræna hollustumerkið Skráargatið, 508. mál, þingmannatillaga.

Stjórn Læknafélags Íslands (LÍ) þakkar fyrir að hafa fengið til umsagnar tillögu til þingsályktunar um norræna hollustumerkið Skráargatið, 508. mál á 139. löggjafarþingi, sbr. tölvubréf nefndasviðs Alþingis dags. 24. mars sl.

LÍ telur ekki ástæðu til að tjá sig um efni þingsályktunartillögunnar.

Virðingarfyllst,
f.h. stjórnar Læknafélags Íslands

Birna Jónsdóttir
Birna Jónsdóttir
formaður

Alþingi
Erindi nr. P 140/966
komudagur 6.2.2012

Atvinnuveganefnd Alþingis

Reykjavík 6. febrúar 2012

Efni: Umsögn um drög af frumvarpi um norræna hollustumerkið-Skráargatið.

Matvæla- og næringarfræðafélag Íslands hefur fengið frumvarp um hollustumerkið-skráargatið til umsagnar.

Félagið styður heilshugar hugmyndir Matvælastofnunar og að fyrirtækin eigi að tilkynna Matvælastofnun þegar ný vara er sett á markað sem merkt er með skráargatinu.

Einnig er félagið á móti því að skráargatið sé sett á sælgæti, gos o.fl. skv. skýrslu Matvælastofnunar.

F.h. Matvæla- og næringarfræðafélags Íslands

Herdís M. Guðjónsdóttir formaður MNÍ

Alþingi
Erindi nr. Þ 140/79
komudagur 10.11.2011

Nefndasvið Alþingis
Atvinnuveganefnd Alþingis
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík

Akureyri 10. nóvember 2011

Umsögn um tillögu til þingsályktunar um hollustumerkið Skráargatið, 22. mál.

Neytendasamtökin ítreka fyrri afstöðu sína, sbr. umsögn sem send var vegna sömu þingsályktunartillögu fyrr á árinu Samtökin furða sig á því hversu erfiðlega gengur að koma þessu máli í gegn en þau hafa, frá árinu 2008, ítrekað lagt til við stjórnvöld að Skráargatið verði innleitt hér á landi.

Ástæðan fyrir því að Neytendasamtökin hafa lagt áherslu á innleiðingu Skráargatsins er að merkið auðveldar neytendum að velja hollan mat. Settar eru ákveðnar kröfur um magn sykurs, fitu, salts og trefja og einungis hollasta/hollustu matvörunar í hverjum flokki fá að bera merkið.

Þótt gefnar séu út opinberar ráðleggingar um mataræði getur verið erfitt að fylgja þeim. Upplýsingar á umbúðum eru oft villandi eða þeim ábótavant. Sem dæmi er ekki skylt að gefa upp saltinnihald á unnum vörum nema á kjötvörum og upplýsingar um viðbættan sykur koma sjaldnast fram. Vandséð er hvernig fólk á að geta borið ábyrgð á eigin heilsu ef það hefur ekki aðgang að svo mikilvægum upplýsingum.

Eins og fram kemur í þingsályktunartillögunni er offita að verða eitt alvarlegasta heilbrigðisvandamál Íslands og samkvæmt upplýsingum frá OECD eru Íslendingar orðnir fjórða feitasta þjóð Evrópu. Þótt hollustumerkið Skráargatið leysi ekki allan vanda er innleiðing þess mjög mikilvægt skref fyrir neytendur. Neytendasamtökin styðja þessa ályktun eindregið og vonast til að merkið verði innleitt hér á landi hið fyrsta.

Slóðin á þingsályktunartillögunna er <http://www.althingi.is/altext/140/s/0022.html>

Virðingarfyllst,
f. h. Neytendasamtakanna

Brynhildur Pétursdóttir

Nefndasvið Alþingis
Atvinnuveganefnd
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík

Alþingi
Erindi nr. P 140/965
komudagur 6.2.2012

HVERFISGÖTU 105
101 REYKJAVÍK

SÍMI 545 1200
FAX 545 1212
Netfang ns@ns.is
www.ns.is

Reykjavík, 6. febrúar 2012

Efni: Athugasemdir Neytendasamtakanna við frumvarpsdrög Atvinnuvegnanefndar vegna norræna hollustumerkisins Skráargatsins.

Neytendasamtökin þakka fyrir tækifærið til að fá að tjá sig um frumvarpsdrögin á þessu stigi. Eins og komið hefur fram áður í umsögnum samtakanna þá eru samtökin afar hlynnt því að hollustumerkið Skráargatið verði innleitt á Íslandi. Merkið gerir neytendum mögulegt að velja hollan mat á einfaldan hátt og stuðlar þannig að bættum matarvenjum landsmanna.

Samtökin fagna því að nú séu komin fram drög að breytingum á lögum um matvæli nr. 93/1995 sem veitir ráðherra heimild til að setja reglugerð þar sem fram komi skilyrði þess að framleiðendur megi merkja vörur sínar með hollustumerki eins og Skráargatinu. Að þessu sögðu vilja samtökin þó velta upp eftirfarandi athugasemdum við frumvarpsdrögin.

Í 1. gr. a. frumvarpsdraganna er að finna reglugerðarheimild fyrir ráðherra til að mæla fyrir um að leyfilegt sé að merkja matvæli með viðurkenndri áherslumerkingu sem gefi til kynna að matvælin séu holl, af miklum gæðum eða hafi önnur sameiginleg einkenni. Að mati samtakanna er þetta ákvæði óþarflega rúmt ef tilgangurinn er að taka upp hollustumerkið Skráargatið. Ganga þarf til samstarfs við aðrar Norðurlandapjóðir sem nota Skráargatið til að notkun þess hér á landi sé samræmd hinum Norðurlöndunum. Í frumvarpsdrögunum er Skráargatið sem slíkt ekki nefnt og því gæti einnig átt hér undir sér íslenskt hollustumerki án tengsla við norræna hollustumerkið Skráargatið, eða í raun hvaða hollustumerki sem er. Neytendasamtökin leggja áherslu á að hollustumerkið Skráargatið verði tekið upp hér á landi en ekki eitthvert annað hollustumerki og því verði tekið af skarið með það í frumvarpsdrögunum að um Skráargatið sé að ræða og þær kröfur sem gerðar verði í reglugerðinni skv. 2. mgr. 1. gr. a. verði þær kröfur sem gerðar eru á Norðurlöndum fyrir notkun Skráargatsins.

Í 2. mgr. 1. gr. b. kemur m.a. fram að ekki þurfi að liggja fyrir upplýsingar um innihald matvæla sem hlotið hafa sambærilega staðfestingu á öðrum Norðurlöndum ef kröfur slíkrar staðfestingar víkja ekki að verulegu leyti frá þeim kröfum sem gerðar eru í reglugerð ráðherra. Varðandi þetta atriði ítreka samtökin þá afstöðu sína að taka beri upp hollustumerkið Skráargatið en ekki eitthvert annað merki. Verði það gert, er þetta ákvæði óþarft. Að öðrum kosti getur skapast misræmi þannig að annað hvort séu gerðar minni

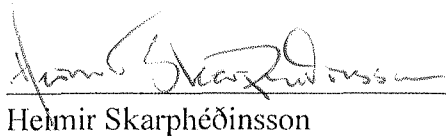
kröfur hér á landi til matvæla sem merktar eru með hollustumerki, eða að gengið verði lengra, og þarf þá að kanna sérstaklega allar þær innfluttu vörur sem merktar eru með Skráargatinu á Norðurlöndunum með tilliti til þess hvort þær uppfylli kröfur reglugerðar ráðherra. Það væri til mikillar einföldunar í þessu sambandi að ganga einfaldlega til samstarfs um Skráargatið. Þá má raunar gera ráð fyrir að upptaka Skráargatsins myndi hafa minni kostnað í för með sér en að búa til nýtt merki fyrir íslenskan markað þar sem sú vinna sem liggur að baki slíku merki hefur þegar verið unnin á Norðurlöndum þar sem Skráargatið er notað.

Í 3. mgr. 1. gr. b. kemur fram að Matvælastofnun sé heimilt að innheimta þjónustugjald fyrir staðfestingu á því að vöru megi merkja með hollustumerki. Þar sem Skráargatið er notað þurfa framleiðendur ekki að greiða gjald fyrir notkun merkisins. Neytendasamtökin gjalda varhug við þessari heimild til gjaldtöku enda ljóst að þessu gjaldi muni aðeins vera velt yfir á neytendur í formi hærri verðs. Samtökin telja það fara gegn tilgangi hollustumerkinga, sem er að hvetja neytendur til aukinnar neyslu hollra matvæla, og þar með gegn tilgangi frumvarpsdraganna, að setja á gjaldtöku sem leiða muni til hærri verðs á hollum matvælum.

Samkvæmt ofangreindu er það afstaða Neytendasamtakanna að frumvarpsdrögin þarfnist endurskoðunar með það að leiðarljósi að hér verði tekið upp hollustumerkið Skráargatið en ekki eitthvert annað hollustumerki. Sé tilgangur frumvarpsdraganna sá að hér verði tekið upp hollustumerkið Skráargatið telja Neytendasamtökin drögin ekki nógu skýr.

Virðingarfyllt,
f.h. Neytendasamtakanna,

Jóhannes Gunnarsson

Helmir Skarphéðinsson

Alþingi
Erindi nr. Þ 140/436
komudagur 25.11.2011

Nefndasvið Alþingis
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík

Reykjavík, 25. nóvember 2011

**Efni: Umsögn um tillögu til þingsályktunar um norræna hollustumerkið
Skráargatið, 22. mál.**

Samtök iðnaðarins og Samtök atvinnulífsins telja óljóst hvort notkun svokallaðra hollustumerkja, eins og skráargatsins, skili árangri til að bæta mataræði og hafa áhrif á líkamsþyngd landsmanna.

Samtökin eru fylgjandi því að almenningur fái vandaðar upplýsingar um mataræði og hreyfingu þar sem lögð er áhersla á fjölbreytni, hófsemi og reglusemi. Samfelld og fordómalaus upplýsingagjöf um mataræði er besta leiðin til að upplýsa neytendur.

Engu að síður telja Samtökin að notkun hollustumerkis geti verið ein leið til að hvetja fólk til að velja hollari vöru innan tiltekins fæðuflokks.

Samtökin telja að ekki sé hægt að flokka einstakar vörur í góðar og slæmar eingöngu út frá næringarinnihaldi, heldur beri að skoða mataræði í víðara samhengi. Því eru Samtökin andvíg því að útiloka suma matvælaflokka frá notkun skráargatsins. Í greinargerð með þingsályktunartillögunni er talið að merkið auðveldi neytendum að velja hollt mataræði á einfaldan hátt. Þessu eru samtökin ekki sammála þar sem merkið er einungis hægt að nota á einstakar afurðir, án tillits til þess í hvaða samhengi þeirra er neytt og aðeins á suma vöruflokka. Til að merkið komi að fullu gagni þarf að vera hægt að nota það á alla matvælaflokka.

Danir og Norðmenn tóku nýlega skráargatið upp sem opinbert hollustumerki og hafa stjórnvöld þessara landa lagt mikið fé til þess að kynna merkið og fyrir hvað það stendur. Verði skráargatið tekið upp sem opinbert hollustumerki hér á landi er mjög mikilvægt að það verði vel kynnt þannig að neytendur átti sig á að merkið gefur einungis vísbendingu um hollustu hvernar vöru í samanburði við aðrar vörur innan sama vöruflokks en gefur á engan hátt upplýsingar um samsetningu mataræðisins í heild. Til þess eru of margir matvælaflokkar útilokaðir frá notkun þess.

Framleiðendur í Noregi og Danmörku hafa brugðist við skráargatinu á þann hátt að margar skráargatsmerktar vörur hafa komið á markaðinn. Vart hefur orðið við vaxandi áhuga íslenskra framleiðenda fyrir notkun merkisins á undanförunum mánuðum. Samtökin telja mikilvægt að þeim fyrirtækjum sem óska eftir að nota skráargatið sé gert það kleift með stuðningi stjórnvalda.

Kröfur um innihald vara, sem fá að nota skráargatsmerkið, eru í grunnin sænskar en voru að einhverju leyti aðlagðar þörfum Dana og Norðmanna þegar þær þjóðir tóku það upp. Ljóst er að neysluvenjur og vöruframboð er að mörgu leyti ólíkt á Norðurlöndum. Nú liggur fyrir að kröfurnar verða endurskoðaðar og m.a. annars hafa komið fram óskir um að það nái til fleiri matvælaflokka en nú. Samtökin hvetja íslensk stjórnvöld til að taka

þátt í því samstarfi og beita sér fyrir því að skilgreindar verði kröfur fyrir sem flesta matvælaflokka og að fram fari öflug kynning á því að skráargatið merki góða vöru innan tiltekins flokks.

Mikilvægt er að koma í kring að merkið einskorðist ekki við forpakkaðar vörur, heldur megi einnig nota til að merkja vörur sem seldar eru beint yfir borðið eins og t.d. brauð í handverksbakaríum. Þá telja Samtökin að kröfur til fituinnihalds í kjötvörum séu of strangar til að geta talist raunhæfar.

Samtök iðnaðarins og Samtök atvinnulífsins telja að skráargatið komi því aðeins að raunverulegu gagni að það megi nota til að velja vörur innan allra matvælaflokka, sem tilheyra venjulegu íslensku fæði, þ.m.t. kjötvörur, drykkjarvörur, bökunarvörur og sælgæti.

Virðingarfyllst,

SAMTÖK ATVINNULÍFSINS

Pétur Reimarsson,
forstöðumaður stefnumótunar- og samskiptasviðs

SAMTÖK IÐNAÐARINS

Ragnheiður Hédinsdóttir,
forstöðumaður matvælasviðs

UMBOÐSMAÐUR BARNA

talsmaður neytenda

Alþingi

Erindi nr. P 140/341

komudagur 21.11.2011

Nefndasvið Alþingis
Atvinnuveganefnd
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík

Reykjavík, 21. nóvember 2011
UB:1111/4.1.1

Efni: Umsögn talsmanns neytenda og umboðsmanns barna um þingsályktun um norræna hollustumerkið, Skráargatið, 22. mál.

Vísað er til tölvupósts frá nefndasviði Alþingis, dags. 10. nóvember sl., þar sem óskað er eftir umsögn um ofangreinda þingsályktunartillögu.

Talsmaður neytenda og umboðsmaður barna vísa í fyrri umsögn sem send var til sjávarútvegs- og landbúnaðarnefndar, dags. 31. mars 2011. Eins og þar kemur fram er gildi hluta leiðbeiningarreglna embættanna, sem nú eru til endurskoðunar, háð því að slíkt opinbert merki sé tekið upp.

Liðin eru um þrjú ár síðan talsmaður neytenda og umboðsmaður barna lögðu til við ráðherra sjávarútvegs- og landbúnaðar að Skráargatið, norrænt hollustumerki, yrði tekið upp opinberlega. Því þarf væntanlega aðeins skamman aðdraganda.

Meðfylgjandi er afrit af fyrri umsögn talsmanns neytenda og umboðsmanns barna.

Virðingarfyllst,

Gísli Tryggvason,
talsmaður neytenda

Margrét María Sigurðardóttir,
umboðsmaður barna

UMBOÐSMAÐUR BARNA

talsmaður neytenda

Nefndasvið Alþingis
B.t. sjávarútvegs- og landbúnaðarnefndar
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík

Reykjavík, 31. mars 2011
UB:1103/4.1.1

Efni: Umsögn talsmanns neytenda og umboðsmanns barna um þingsályktun um norræna hollustumerkið, Skráargatið, 508 mál.

Vísað er til tölvupósts frá nefndasviði Alþingis, dags. 24. mars sl., þar sem óskað er eftir umsögn umboðsmanns barna og talsmanns neytenda um ofangreinda þingsályktunartillögu.

Umboðsmaður barna og talsmaður neytenda fagna tillögunni enda hafa embættin unnið að því ótulllega síðust árin að merkið verði innleitt hér á landi svo sem með því að vekja athygli ráðherra, Alþings og fleiri aðila. Hinn 15. mars 2009 tóku gildi leiðbeiningarreglur talsmanns neytenda og umboðsmanns barna um aukna neytendavernd barna. Leiðbeiningarnar gera ráð fyrir að tekið verði upp opinbert hollustumerki. Í tengslum við þetta sendu embættin hinn 25. mars 2009 sjávarútvegs- og landbúnaðarráðuneytinu bréf þar sem þau gerðu það að tillögu sinni að ráðuneytið myndi undirbúa í samráði við hagsmunaaðila reglur sem kveði á um viðurkenningu á umræddu hollustumerki (sjá á talsmadur.is/Pages/637?NewsID=1016). Þar var lagt til að hollustumerkið, skráargatið, yrði tekið upp ekki síðar en 1. janúar 2010. Ekki hafa borist viðbrögð frá ráðuneytinu við þessari tillögu.

Helstu rök fyrir jákvæðu, valfrjálsu hollustumerki felast í því að þannig er hægt að leiðbeina með skjótum hætti í hraða hversdagsins þeim neytendum og foreldrum – leikum sem lærðum – sem vilja velja holl matvæli óháð þekkingu á næringarfræði eða tungumálum o.s.frv. Þá er merkið þess eðlis að einfalt er að kenna börnum hvað felst í því. Rannsóknir sýna að neysluvenjur mótast snemma og því heppilegt að hafa einfaldar leiðbeiningar á því sviði sem auðveldar börnum og fullorðnum að velja holla matvöru.

Neytendur eiga rétt á vali og upplýsingum. Fleira en verð skiptir neytendur máli, svo sem gæði, öryggi og hollusta matvöru. Með hollustumerki er það upplýsta valfrelsi neytenda gert virkara.

Enginn sjálfkrafa kostnaður felst í því að taka upp slíkt merki. Vitneskja liggur yfirleitt fyrir um innihald matvæla hvað varðar sykur, salt, fitu, transfitusýru og trefjar. Sjáum við fyrir okkur að samkeppnislögmál og þrýstingur á þróun á hollum valkosti mun leiða markaðinn áfram í þessu efni.

Embættin hafa lagt ríka áherslu á að engin kvöð felst í því að taka slíkt merki upp nema sú takmörkun sem af eftirfarandi ákvæðum leiðbeininga embætta okkar leiðir (sjá á talsmadur.is/Pages/55?NewsID=1008):

Hollustumerki

Ef opinbert hollustumerki verður tekið upp skal leitast við að aðeins matvæli, sem uppfylla kröfur þess hollustumerkis, séu

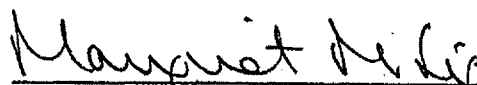
- nærri kassa,
- auglýst í kringum bíósýningar og á DVD-diskum fyrir ung börn;
- markaðssett með aðstoð kaupauka sem höfðar sérstaklega til barna;
- markaðssett með þekktum teiknimyndafígúrum eða frægum persónum sem höfðar sérstaklega til barna,
- auglýst eða boðin til sölu á áberandi stað í sundlaugum og íþróttamannvirkjum;
- framvegis með nafngift, sem gefur í skyn hollustu og eru sérstaklega ætluð fyrir börn.

Við teljum að viðbót í formi hollustumerkis yrði til mikilla bóta fyrir neytendur – einkum börn og foreldra þeirra sem þurfa á slíkum frjálsum valkosti að halda. Einnig álítum við mikilvægt að tilteknum stjórnsýsluaðila verði falin formleg umsjón og eftirlit með rétttri notkun hollustumerkisins. Embættin óska eftir því að fá umsagnaraðild að því hvernig innleiðingu, kynningu og eftirfylgni hollustumerkis verður háttað af hálfu stjórnvalda.

Hvað varðar tímasetningu álítum við níu mánuði nægilegan frest til slíks undirbúnings og samráðs. Þess vegna leggjum við til að þingsályktunartillagan verði samþykkt með þeirri viðbót að tímasetningin „eigi síðar en 1. janúar 2012“ bætist við tillöguna.

Virðingarfyllst,

Gísli Tryggvason,
talsmaður neytenda

Margrét María Sigurðardóttir,
umboðsmaður barna